

ORTAOKUL 6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSLERİNDE BAĞLAMA ÇALGISININ KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ¹

VIEWS OF 6TH, 7TH, AND 8TH GRADERS IN SECONDARY SCHOOL REGARDING THE USE OF BAĞLAMA IN MUSIC LESSONS

Mustafa DEMİR², Zeki NACAĞCI³

Öz

Bu araştırma, ortaokul müzik eğitiminde bağlama çalgısının kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma betimsel tarama modeline göre desenlenmiştir.

Araştırmada, öğrenci görüşlerini almaya yönelik iç tutarlılık ve güvenilirliği alınmış anket kullanılmıştır. Ön uygulaması 288 öğrenciyle yapılmış ve geliştirilen anketin Coranbach Alfa değeri .84 olarak bulunmuştur. Araştırma için çalışma grubu tercih edilmiş, çalışma grubunu her coğrafi bölgeden iki ortaokulda öğrenim gören 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Geliştirilen anket, çalışma grubunu oluşturan 2196 öğrenciye uygulanmıştır.

Araştırmada temel amaç çerçevesinde edinilen veriler doğrultusunda, öğretmenlerin müzik derslerinde bağlama kullanımı, çalışma grubunun genel müzik eğitiminde ve yaşantılarında çalmak istedikleri çalgılar, öğrencilerin bağlamaya ilişkin beğeni durumları, gibi öğrenci görüşlerine dayalı sonuçlar elde edilmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bağlama, Müzik Dersi, Ortaokul

Abstract

This study was conducted in order to determine students' views about using the instrument 'bağlama' in secondary school musical training. Study was designed according to descriptive survey model.

A survey whose internal consistency and reliability was determined was used in the study in order to obtain student opinions. The pre-application of the questionnaire was performed with 288 students and the Coranbach Alfa value was found 84. For the research, a workgroup was preferred and it was

¹ Bu çalışma yazar danışmanlığında, yazar tarafından gerçekleştirilmiş tez çalışmasının bir bölümünden oluşmaktadır.

² Doktora Öğrencisi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, mustafa_d3mir@hotmail.com

³ Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, znacakci@mehmetakif.edu.tr

consisted of 6th, 7th, and 8th graders from every geographic region. The questionnaire improved was applied to 2196 students constituting the workgroup.

In accordance with the data obtained in the study in the framework of the main purpose, such results as teachers' using bağlama in music lessons, the state of admiration of students for bağlama and information about the instruments which the workgroup want to play in their general musical training and in their life were obtained and some advice was given at the end of the study.

Keywords: Bağlama, Music Lesson, Secondary School

1. GİRİŞ

Belirli bir kültür içinde yaşayan bireylerin çeşitli konularda o kültüre özgü bilgileri vardır ve bunların yardımıyla bireyler nasıl davranacağını ya da bir davranışı nasıl yorumlayacaklarını bilirler. Kültürün ayrılmaz bir parçası olan müzikteki davranış ve yorumlarımızın kaynağını da, diğer alanlarda olduğu gibi yüzyıllar içinde süzülerek ve sayısız birçok değişikliklere uğrayarak günümüze dek özünü koruyan bilgi ve kavramlar oluşturur (Erdener, 2000). Dolayısıyla halklar için aktarımın temelini halk edebiyatı ve halk müziği oluşturur.

Bu bağlamda, öteden beri Anadolu kültürü içerisinde yaşamlarını sürdüren ve şekillendiren öğrencilerimizin, genel müzik eğitiminde çevreden evrene ilkesinden hareketle Anadolu kültürü ile desteklenmiş bir eğitim süzgecinden geçmesi gerekir. Bu eğitim felsefesi öğrencilerin müziksel davranışları kazanması, sanatsal gelişimi ve mesleki yaşamlarına yön vermesi, okul içi ve dışı kazandığı estetik bakış açısını geliştirerek tüm yaşamında kullanabilmesi bakımından önemlidir (Nacacğı, 2010).

Müzik dersi öğretim alanları “dinleme-söyleme-çalma”, “müziksel algı ve bilgilenme”, “müziksel yaratıcılık” ve “müzik kültürü” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur. Müzik eğitiminin diğer öğrenme alanlarıyla ve özellikle “dinleme-söyleme-çalma” alanında uygun görülen kazanımlarla, öğrenme-öğretme süreçlerinin her aşamasında ilişkilendirilmeye çalışılmalı, kazanımların kazandırılma sürecinde müzik eğitiminin gerekliliği olan öğrenme alanlarının birbiriyle olan sarmallığı sağlanmalıdır (MEB, 2006). Buradan hareketle öğrencilerde halihazırda var olan müzik birikiminin ortaya çıkmasında geleneksel öğelerin kullanımı önem kazanmaktadır.

Yapılan birçok araştırmada da öngörülebileceği gibi öğrencilerin ilk akademik müzik eğitimi alacakları ilkokul ve ortaokullarda, yerel ezgileri kullanmak, onlara tanıdık gelen Türk halk müziğiyle ve halk çalgılarıyla eşlik etmek öğrencilerin genel müzik eğitimi hedeflenen kazanımlara ulaşılmasında büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Tüm belirtilenlerden hareketle yapılan bu çalışma, ortaokul müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımın, öğretmen veya akademisyen görüşlerinin yanı sıra öğrenci görüşlerinin de sürece katkı sağlayabileceği düşüncesi ile yapılmıştır.

1.1. Amaç ve Önem

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin ülkemiz Türk halk kültürü içerisinde yetişmiş oldukları gerçeğinden hareketle, ortaokul müzik eğitiminde bağlama çalgısının kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla yapılmıştır.

Öğrencilerin aktif olduğu birey merkezli eğitime olanak sağlayan yapılandırmacı yaklaşımın uygulamaya konulması, müzik dersi programını oluştururken öğrenci görüşlerinin de dikkate alınmasını zorunlu kılmaktadır (Nacaklı ve Kurtuldu, 2011, s. 55). Bağlama çalgısına ilişkin önceki çalışmalarda öğrenci görüşlerine başvurulmaması bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Ayrıca çalışmanın müzik eğitimi programlarına ve müzik öğretmenliğine yeni bakış açıları kazandırması da beklenmektedir.

Araştırmada temel problemi, ortaokul 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencilerinin geleneksel çalgılarımızdan olan bağlamanın müzik derslerinde kullanımına yönelik görüşlerini tespit etmek olarak belirlenmiştir. Bu temel problem çerçevesinde aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- 1.Öğrencilerin, müzik öğretmenin müzik derslerinde bağlama kullanmasına ilişkin görüşleri,
- 2.Öğrencilerin, bağlama çalgısına yönelik beğenilerine ilişkin görüşleri,
- 3.Öğrencilerin müzik derslerinde çalmak istedikleri okul çalgılarına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf müzik derslerinde öğrencilerin bağlama çalgısının kullanılmasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, betimsel bir tarama modeliyle desenlenmiş, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır.

2.1. Çalışma grubu

Bu araştırma için çalışma grubu tercih edilmiştir. Araştırmada çalışma grubu olarak öğrenci görüşü alınacak illerin belirlenmesinde, ülkemizin içinde bulunduğu farklı halk kültürleri gözetilmiş, ülkemizin her coğrafi bölgesinden iller seçilmiştir. Bu bağlamda Kırşehir, Ankara, Erzincan, Van, Burdur, Isparta, Bursa, İstanbul, Kastamonu, Trabzon, Mardin, Şanlıurfa, İzmir ve Kütahya illerindeki ortaokullar araştırma için çalışma grubunda uygulama yapılacak olan iller olarak belirlenmiştir. Çalışma grubundaki öğrencilerin öğrenim gördüğü illere göre dağılımı Tablo 1’ de, demografik özellikleri ise Tablo 2’ de belirtilmiştir.

Tablo 1.

Çalışma Grubunu Oluşturan İllerin Dağılımı

İller	f	%
Ankara	197	9
Burdur	189	8,6
Bursa	162	7,4

Erzincan	124	5,6
Isparta	178	8,1
İstanbul	146	6,6
İzmir	181	8,2
Kastamonu	137	6,2
Kırşehir	173	7,9
Kütahya	157	7,1
Mardin	150	6,8
Trabzon	154	7
Urfa	97	4,4
Van	151	6,9
Toplam	2196	100

Tablo 2.

Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyetine Göre Frekans Dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Kız	1094	49,8
	Erkek	1102	50,2
	Toplam	2196	100

Çalışma grubu 2196 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin % 9 'u Ankara, % 8,6' sı Burdur, % 7,4'ü Bursa, % 5,6'sı Erzincan, % 8,1'i Isparta, % 6,6'sı İstanbul, % 8,2'si İzmir, % 6,2'si Kastamonu, %7,9'u Kırşehir, % 7,1'i Kütahya, % 6,8'i Mardin, % 7'si Trabzon, % 4,4'ü Şanlıurfa, % 6,9'u Van illerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Tabloda da görüleceği gibi ankete katılan öğrencilerin % 49,8' i kız, % 50,2' si erkektir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyet dağılımında ulaşılan verilerin neredeyse eşit olması tamamen tesadüftür. Bu durumun çalışmaya ayrı bir güç katacağı düşünülmektedir.

2.2. Veri Toplama Aracı ve Analizi

Araştırmanın nicel boyutunu oluşturan bölümde, geniş bir çalışma grubu üzerinde ortaokul müzik derslerinde öğrencilerin bağlama çalgısının kullanılmasına ilişkin görüşlerini, hem okul müzik eğitimi içerisinde, hem de yaşantılarında çalmak istedikleri çalgıları belirlemek amacıyla anket tekniğinden yararlanılmıştır.

Anketin geliştirilmesinde, önce, literatür taraması sonucunda elde edilen verilerden yararlanılarak taslak anket formu hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan taslak anket formu, üç bölümden oluşmuştur. Anketin ilk bölümünde, öğrencilerin demografik özelliklerine yer verilmiştir. Anketin ikinci bölümünde, ortaokul 6, 7 ve 8. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin müzik ders programlarında yer alan Türk halk müziği ezgilerinin bağlama eşliğinde öğrenmek isteyip istemedikleri

ve bağlama çalgısına ilişkin duygu, düşünce ve eğilimlerini belirlemeyi hedefleyen 15 önermeye yer verilmiştir. Anketin üçüncü bölümünde ise, öğrencilerin yaşamlarında ve okul müzik eğitimi sırasında çalmak istedikleri çalgılara ilişkin sıralamalarına ilişkin 2 maddeye yer verilmiştir. Böylece, anket toplam 23 önermeden oluşmuştur. Ankette yer alan birinci bölümde seçenekli sorular, ikinci bölümde 3'lü likert tipi önermeler, son bölümde ise, sıralama sorularına yer verilmiştir. Böylece, öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin ve çalmak istedikleri çalgıların belirlenmesi çalışılmıştır. İkinci bölümde yer alan 3 dereceli likert tipi önermeler “katılıyorum”, “kısmen” ve “katılmıyorum” seçeneklerinden oluşmaktadır. Ayrıca ikinci bölümde yer alan iki önerme olumsuz diğerleri olumlu olarak belirlenmiştir.

Anket formu hazırlandıktan sonra geçerlik çalışması yapılmıştır. Bu araştırmada, anket formunun kapsam geçerliliğinin sağlanması için uzman görüşüne başvurulmuştur. Anketin kapsam geçerliliğinde alan içi ve alan dışı dört uzman görüşünden yararlanılmıştır. Anket uzman görüşlerine sunularak alınan öneriler doğrultusunda düzeltmeler yapılmış ve anket formu ön uygulama için hazır duruma getirilmiştir. Anket formunun ön uygulaması için, anket formu çalışma evreninden seçilen örnekleme benzer özellikler taşıyan 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Anketin ön uygulaması 288 öğrenciyle yapılmıştır.

Madde korelasyon değeri .30' un altında olan dört önerme çıkarılmıştır. Çıkarılan önermelerden sonra anketin kişisel olmayan likert tipi anket olarak geliştirilen maddelerinin güvenilirlik değerlerinin (Cronbach Alfa) .819 ile .874 arasında olduğu saptanmıştır. Aracın bütününe yönelik güvenilirlik değeri ise .84 olarak hesaplanmıştır. Anket formuna son biçimi verilerek uygulamaya hazır duruma getirilmiştir.

Uygulamaya hazır hale gelen anket, ilk bölümde 6 kişisel soru, ikinci bölümde 3'lü likert tipi 7 önerme ve son bölümde 1 sıralama soru, toplamda 14 maddeden oluşturulmuştur.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde frekans (f), yüzde (%) değerleri alınmıştır. Araştırma verilerinin tüm istatistiksel çözümlenmeleri SPSS paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin, müzik öğretmenin müzik derslerinde bağlama kullanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 3' te sunulmuştur.

Tablo 3.

<i>Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Bağlama Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı</i>		
Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim.	f	%
Katılıyorum	1454	66,2
Kısmen	393	17,9

Katılmıyorum	348	15,9
Toplam	2196	100
Türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünüyorum	f	%
Katılıyorum	1480	67,4
Kısmen	431	19,9
Katılmıyorum	285	13,0
Toplam	2196	100
Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum	f	%
Katılıyorum	1209	55,1
Kısmen	621	28,3
Katılmıyorum	366	16,7
Toplam	2196	100
Müzik öğretmenimin bağlama çalınmasının bana müzik dinleme zevki kazandıracığını düşünüyorum	f	%
Katılıyorum	1435	65,3
Kısmen	455	20,7
Katılmıyorum	306	13,9
Toplam	2196	100

Tablo 3’ te müzik derslerinde bağlama kullanılmasına ilişkin birbirleriyle ilintili dört önerme ve öğrencilerin verdiği cevapların istatistiki değerleri gösterilmektedir. Tablo 3’ te görüldüğü gibi, öğrenciler “Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim” önermesine % 66,2’ si “katılıyorum” , % 17,2 ‘si “kısmen” , % 15,9 ‘u “katılmıyorum” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun müzik derslerinde öğretmenlerinin bağlama çalmasını istedikleri söylenebilir.

“Müzik öğretmenimin bağlama çalınmasının bana müzik dinleme zevki kazandıracığını düşünüyorum “önermesine % 65,3 ‘ü “katılıyorum”, % 20,7 ‘si “kısmen”, % 13,9 ‘u “katılmıyorum” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun, müzik derslerinde bağlama çalınmasının müzik dinleme alışkanlığı kazandıracığı düşündükleri söylenebilir.

“Türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünüyorum” önermesine öğrenciler % 67,4 ‘ü “katılıyorum”, % 19,9 ‘u “kısmen”, % 13 ‘ü “katılmıyorum” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun türküleri bağlama eşliğinde öğrenmelerinin keyifli olacağını düşündükleri söylenebilir.

“Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum” önermesine % 55,1 ‘i “katılıyorum”, % 28,3 ‘ü “kısmen”, % 16,7 ‘si “katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun müzik ders kitaplarında yer alan türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini düşündükleri söylenebilir.

Birinci alt probleme ilişkin birbirleriyle ilintili dört önerme aynı tabloda verilmiştir. Bu nedenle dört önerme ilişkin bulgular birlikte yorumlanmıştır. Bu dört önermeye ilişkin öğrenci görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, müzik derslerinde bağlama çalgısının

kullanımına ilişkin isteklerinin üst düzeyde olduğu görülmektedir. Müzik derslerinde öğretmenin geleneksel kültür ürünü olan bağlamayı çalması, öğrencilerin müzik derslerine olan ilgisini arttıracakı düşünülmektedir. Müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin kültürel kimliklerinden aşına oldukları bağlamayı müzik derslerinde kullanmasının öğrencilerin dinleme zevkini arttıracakı da görülmektedir. Görsel sanatların içinde de yer alan müziğin sahnelenmesi dinleyicilerin demografik özelliklerine bakılmaksızın dinleyici üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Müziğin bu özelliği bakımından eş zamanlı duyma ve izleme dinleyicide hayranlık uyandırabilmekte, saygı benliğinin oluşmasını sağlamaktadır. Bu nedenle müzik derslerinde müzik öğretmenleri tarafından bağlamanın kullanılması öğrencilerin derse olan dikkatlerini ve zevkli bir ders ortamı sağlayacakı söylenebilir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin bağlama çalgısına yönelik beğenilerine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 4’ te sunulmuştur.

Tablo 4.

<i>Öğrencilerin Bağlama Çalgısına Yönelik Beğenilerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı</i>		
Bağlama dinlemeyi seviyorum.	f	%
Katılıyorum	1221	55,6
Kısmen	533	24,3
Katılmıyorum	442	20,1
Toplam	2196	100
Bağlama çalmak isterim.	f	%
Katılıyorum	1268	57,7
Kısmen	450	20,5
Katılmıyorum	478	21,8
Toplam	2196	100
Öğrendiğimiz türkülerin müzik etkinliklerinde bağlama ile çalınmasını isterim	f	%
Katılıyorum	1278	58,2
Kısmen	546	24,9
Katılmıyorum	372	16,9
Toplam	2196	100

Tablo 4’te bağlama çalgısına ilişkin beğeni düzeyleriyle ilintili üç önerme ve öğrencilerin verdiği cevapların istatistiki değerleri gösterilmektedir. Tablo 4’te görüldüğü gibi,

“Bağlamayı dinlemeyi seviyorum” maddesine öğrenciler, % 55,6’ sı “katılıyorum”, % 24,3’ ü “kısmen”, % 20,1’ i “katılmıyorum” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun bağlama çalgısını dinlemeyi sevdiğini söylenebilir.

“Bağlama çalmak isterim” maddesine % 57,7 ‘si “katılıyorum”, % 20,5 ‘i “kısmen”, % 21,8 ‘i “katılmıyorum” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun, bağlama çalmak istedikleri söylenebilir.

Öğrenciler, “Öğrendiğimiz türkülerin müzik etkinliklerinde bağlama ile çalınmasını isterim” maddesine % 58,2 ‘i “katılıyorum” , % 24,9 ‘u “kısmen” , % 16,9 ‘u “katılmıyorum” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun, müzik etkinliklerinde türkülerin bağlama eşliğinde çalınmasını istedikleri söylenebilir.

İkinci alt problemle ilintili üç önerme birlikte yorumlanmıştır. Bu bulgulara göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bağlama çalgısına ilişkin sevgi ve beğenilerinin üst düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bağlama dinlemeyi sevdiği ve bağlama çalmak istedikleri görülmektedir. Öğrencilerin bağlamaya ilişkin görüşlerinin çoğunlukla olumlu olması, öğrencilerin ait olduğu toplum özelliklerine bağlanabilir. Müzik etkinliklerinde türkülerin seslendirilmesinde bağlamanın kullanılması öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından desteklendiği görülmektedir. Dolayısıyla birinci alt problem için yapılan yorumlarda da görüleceği gibi, Türk müzik kültürünün parçası olan bağlamanın, öğrenciler tarafından dinlenmesi, çalınmak istenmesi ve müzik etkinliklerinde kullanılmasının istenmesi doğal bir süreçle oluştuğunun göstergesidir. Yaşadıkları ve yetiştikleri toplum özellikleri de göz önünde alındığında, öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin olumlu olması beklenen bir durumdur. Bu görüşün öğrenciler tarafından da desteklenmesinin kültürün sürekliliği bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin müzik derslerinde çalmak istedikleri okul çalgılarına ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 5’ da sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğrencilerin Müzik Derslerinde Çalmak İstedikleri Çalgıların Dağılımı

Çalgı	f	%
Gitar	1167	53,14
Bağlama	578	26,32
org	171	7,79
Blok flüt	164	7,47
Mandolin	88	4,01
Orff	28	1,28
Toplam	2196	100

Tablo 5’ e göre, müzik derslerinde öğrencilerin % 53,1’ i gitar, % 26,3’ ü bağlama, % 7,7’ si org, % 7,4’ ü blok flüt, % 4’ ü mandolin, % 1,2’ si de orff çalgılarını çalmak istediklerini belirtmişler.

Öğrencilerin müzik derslerinde sırasıyla en çok gitar ve daha sonra bağlama çalmak istedikleri görülmektedir. Popüler çalgılardan olan gitar, bu alt problemde de ilk sıradadır. Okul çalgıları arasındaki diğer çalgılar arasında olan bağlama ise en yüksek ikinci tercihtir. Gitar ve bağlamadan sonraki çalgıların öğrenciler tarafından tercih edilme oranının çok düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu alt problemde dikkat çekici olan çalgı ise blok flüttür. Müzik derslerinde müzik öğretmenlerinin, neredeyse tamamı

tarafından kullanmayı ve kullandırmayı tercih ettikleri çalgı olan blok flüt ise dördüncü sıradadır. Blok flütün öğrenciler tarafından tercih edilme yüzdesi % 7,4' tür. Öğrencilerin çaldıkları bu çalgıyı çok düşük oranda tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin diğer çalgılara kıyasla bu çalgı için olumlu bir tutum içinde olmadıkları söylenebilir. Öğrencilerin müzik derslerindeki dikkat ve motivasyonlarının yüksek tutulması için öğretmenlerin, blok flüt dışında başka bir çalgıyı da kullanmalarını gerekli olduğu düşünülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Yapılan araştırmada,

- Öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmenlerinin müzik derslerinde bağlama çalmasını istedikleri görülmüştür.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, türküleri bağlamayla daha iyi öğreneceklerini düşünmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, müzik öğretmenlerinin bağlama çalmasını kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracığını düşünmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğunun bağlama dinlemeyi sevdiği görülmüştür.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, müzik etkinliklerinde türkülerin bağlama ile seslendirilmesini istedikleri sonucuna ulaşmıştır.
- Öğrencilerin müzik derslerinde çalmak istedikleri çalgıların sırasıyla gitar, bağlama, org, blok flüt ve mandolin olduğu görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, müzik derslerinde blok flüt çalmayı tercih etmediği sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin müzik derslerinde bağlama kullanılmasının ve bağlamaya olan sevgi, beğenilerine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Mevcut müzik eğitimi, öğrencilerin aktif olmasını desteklemesinden dolayı, bağlamanın müzik derslerinde kullanılmasının öğrencilerin derslerde motive edilmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin müzik derslerinde blok flüt yerine tercih ettikleri çalgıların öğretilmesi hem müziğe hem de müzik dersine ilişkin motivasyonlarını arttıracığı öngörülmektedir. Türk müzik kültürü içerisinde var olan ve asırlardır süregelen çalıp söyleme geleneğinde bağlamanın kullanıldığı bilinmektedir. Bu bağlamda türkü öğretiminin bağlama ile desteklenmesi, kültür aktarımının sürekliliği açısından da önemli olacağı düşünülmektedir.

4.2. Öneriler

Öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Müzik dersinin daha eğlenceli bir ders olması için öğrencilerin görüşlerini de dikkate almak gereklidir. Müzik dersinde öğrencilerin çalmak istediği çalgıları kullanmak; müzik dersinin amaçlarına ulaşmasına fayda sağlayacaktır. Öğrenci görüşleri dikkate alındığında genel müzik eğitiminde bağlamayı müzik derslerinde kullanmak öğrencileri olumlu yönde etkileyeceğinden derslerde bağlamayı daha etkin kullanmak gerekmektedir. Müzik derslerinde blok flüt yerine öğrencilerin kendi halk çalgılarını çalma istekleri dikkate alınmalıdır. Türk halk müziğinin önemli bir çalgısı olan bağlamanın, müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin öğretilmesinde kullanılmasının öğrenciler üzerinde olumlu etki yaratacağının göz ardı edilmemesi iyi olabilir.

Küreselleşen dünya içinde neredeyse sınırların kalkmış olması, ortak dil, ortak kültür vb. yaşam olgularının kabul edilmeye başlanması kültürlerin özellikle de alt kültürlerin yok olmasına neden olmaktadır. Teknolojik gelişmelerle desteklenen bu süreç içerisinde dönemin özellikleri kabul görülebilir fakat ülke ya da bölge kültürlerinin kaybolmaması için araştırılması, kayıt altına alınması gerekir. Kültürler doğadaki renkler gibidir. Renkler arttıkça estetik kaygılar daha anlaşılır olacaktır. Halk kültürün devamlılığı eğitim felsefesiyle mümkün olmaktadır. Daha sonraki adım ise ülkenin eğitim felsefesi özümsemiş öğretmenler yetiştirmektir. Her bireyin öğrenme düzeylerinin farklı olması sebebiyle öğretmenlerin önce geleneği sonrada evrensel değerleri bilmesini zorunlu kılar. Buradan hareketle bir müzik öğretmenin ülke müzik geleneğini bilmesi, hem kültürün devamı için hem de öğrencilerin hangi kültürün parçası olduklarını göstermesi bakımından önemlidir. Bu çalışma sonucunda da görüleceği gibi öğrencilerin halk çalgılarından olan bağlamaya ilişkin görüşlerinin olumlu olması mevcut müzik eğitiminin içerisinde daha fazla kullanılmasını gerektirmektedir. Ayrıca müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bağlama eğitimin artırılması hem kültürün devamlılığı hem de öğrenci motivasyonları bakımından önemli olabilir.

5. KAYNAKLAR

Erdener, Y. (2000). Kültür Ve Müzik. S. Turhan, (Ed.) *Türk Halk Müziğinde Farklı Görüşler*. 2. Baskı Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, (273-276).

Müzik Dersi (1-8 Sınıflar) Öğretim Programı <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72>
21 Aralık 2014' de alınmıştır.

Nacacı, Z. (2010). *Müzik Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri Ve Programı Uygulama Yöntemlerinin Belirlenmesi*. Milli Eğitim Dergisi, Sayı.150, (2010/Kış), (353-364).

Nacacı, Z. ve Kurtuldu, M.K. (2011). *Kuramdan Uygulamaya Müzik Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.